

Motion till riksdagen 2017/18:2815

av **Jan Björklund m.fl. (L)**

Liberal integrationspolitik: Stärk individen och motverka parallellsamhällen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en integrationspolitik med fokus på jobb, skola och bostäder och som stärker individen och motverkar parallellsamhällen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste bli billigare och enklare att anställa och att inträdesjobb behöver införas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla och bredda RUT-reformen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra ett års praktik och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om individens eget ansvar och samhällets förväntningar på egen försörjning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka jobbstimulansen till 40 procent och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk motprestation för försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kraven på deltagande i etableringsinsatser bl.a. genom att skärpa rutinerna kring rapportering av frånvaro och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etableringsersättningen ska sänkas vid frånvaro inklusive på grund av vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Arbetsförmedlingen ska ställa tydligare krav avseende resultat och att erbjudet arbete eller praktik inte ska kunna nekas om progression i språkkunskaper inte visas efter 6–8 månaders studier och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvinnor och män måste mötas av samma förväntningar och krav och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka incitamenten för fler utrikes födda kvinnor att komma in på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner måste anordna kurser i svenska för föräldralediga och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad kvalitet och flexibilitet avseende sfi-undervisningen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av fler sfi-aktörer och behovet av att utreda en nationell sfi-peng och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad koppling mellan sfi och jobb, vikten av sfi med yrkesinriktning samt behovet av digitala språkverktyg och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att deltagande i sfi-undervisning ska vara en relevant motprestation för försörjningsstöd och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av validering och kompletterande utbildning samt vuxenutbildning och lärlingsanställningar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av yrkesskola och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket kring företagande måste förenklas så att fler nyanlända enkelt kan starta och driva företag och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av mer tid för nyanlända barn och unga att nå sina kunskapsmål inklusive förlängd skolplikt, prioriterad timplan och kortare sommarlov och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de elever som har sämst förutsättningar ska ha mer ekonomiska resurser och möta de skickligaste lärarna och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett stopp för nya religiösa friskolor och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att rättssamhällets institutioner måste stärkas och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild kunskapsatsning kring migranters hälsa och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om det civila samhällets viktiga roll när det gäller integration och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inga offentliga medel bör få användas till att främja odemokratiska organisationer eller föreningar som motverkar integration och jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en stärkt och förbättrad samhällsorientering och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om framtagandet av en demokratikanon och tillkännager detta för regeringen.

31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett språk- och samhällsprov i samband med ansökan om medborgarskap och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör bli enklare för barn som föds i Sverige att bli svenska medborgare och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bekämpa rasism, främlingsfientlighet och intolerans liksom diskriminering och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bostadssegregation och vikten av mer blandande boendeformer även i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner bör ge sina bostadsbolag befogenhet att bli byggherre för projekt där nya bostadsrättsfastigheter eller ägarlägenheter byggs i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att motverka trångboddhet inklusive ett ökat samarbete mellan fastighetsägare och det offentliga för att motverka svarthandel med hyreskontrakt och andrahandsuthyrning och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EBO-systemet under perioder bör kunna begränsas i vissa kommuner/kommundelar och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enklare regler för tillfälliga bygglov och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om enklare regler för privatpersoner att hyra ut till nyanlända och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

De människor som under årens lopp kommit hit från andra länder, oavsett om de flytt eller sökt sig hit av andra skäl, har gjort Sverige rikare. I dag bor här människor med rötter från världens alla hörn, och här talas världens alla större språk. Det ger oss stora möjligheter på en global marknad. Sverige, liksom många andra länder, står inför det faktum att fler och fler blir äldre. Att fler kommer till Sverige och jobbar är viktigt för vårt framtida välstånd. Samtidigt måste vi ge alla dem som flytt hit möjligheter att också skapa sig en ny framtid här. Det är en av de största uppgifterna vårt land står inför det kommande årtiondet. Misslyckas det kommer nya generationer att hamna i utanförskap.

En liberal integrationspolitik ger var och en de verktyg som behövs för att växa, försörja sig själv och fullt ut delta i det svenska samhället. Vi utgår ifrån varje människas potential och egna ansvar och att alla vill anstränga sig för att bli en del av vårt land. Därför fokuserar vi på en arbetsmarknad som öppnas för fler, en skola som ger alla barn förutsättningar att klara kunskapsmålen och en välfungerande bostadsmarknad. Men det räcker inte.

Liberal integrationspolitik handlar också om att befästa de liberala och demokratiska värderingar som präglar vårt land. Många som kommit till Sverige har levt i samhällen

som präglas av andra värderingar, i samhällen där de inte kunnat eller vågat förlita sig på staten. I stället har klanen eller den utvidgade familjen funnits. Ofta anses kvinnan underordnad mannen. Att komma till ett land där jämställdhet mellan kvinnor och män är centralt och tilltron till staten liksom individualismen är stark är då inte alltid enkelt.

Liberaler värnar alltid individen före kollektivet. Ingen människa ska av sin omgivning hindras att utöva de självklara rättigheter och möjligheter som gäller lika för alla i hela landet. Vi kan aldrig acceptera framväxten av parallellsamhällen. Staten måste i större utsträckning träda fram och försvara individens frihet. Det är därför vi intensifierar arbetet mot parallellsamhällen som bland annat tar sig uttryck i hedersrelaterat våld och förtryck, och det är därför vi vill stärka rättssamhället även i utsatta områden.

Sverige ska tillsammans med övriga EU-länder ta ett stort ansvar för att ta emot människor på flykt. Samtidigt måste vi kunna ta emot dem som behöver vår hjälp mest på ett bra och värdigt sätt. Det är ett lika viktigt uppdrag som det första mottagandet. Alltför ofta har politiker fokuserat på att välkomna människor initialt, men duckat för att detta kräver reformer av till exempel arbets- och bostadsmarknaden.

Jobb och egen försörjning ger individen frihet

Att ha ett jobb och egen försörjning ökar människors frihet. Kvinnors självständighet både gentemot samhället och gentemot sin partner ökar med en egen lön. Varje människa har ett ansvar att försörja sig själv och det ska alltid löna sig att arbeta.

Arbetsmarknaden i Sverige blir dock alltmer tudelad. En ny arbetslöshet växer fram där många inte lyckas etablera sig på arbetsmarknaden överhuvudtaget. De flesta har låg utbildning, många är utrikes födda. Nästan cirka 76 000 nyanlända finns just nu i etableringsuppdraget och i princip hälften av deltagarna saknar gymnasieutbildning. En tredjedel har mindre än 9 års grundskola. Tiotusentals människor syns inte ens i statistiken då de ännu inte fått uppehållstillstånd.

Vår arbetsmarknad måste öppnas upp för fler, annars riskerar generationer att hamna i utanförskap. Människor med låg utbildning och svag förankring i det svenska samhället måste få realistiska chanser att få jobb. De behöver lära sig svenska och få möjlighet till utbildning, men många kommer inte att kunna sitta i skolbänken och ta igen en utbildning de aldrig fick som barn. Vi liberaler vägrar att hänvisa dem till bidrag och utanförskap. Vi vill i stället ge dem chansen att få ett jobb och en lön att leva på.

Liberalerna är djupt oroade över att regeringen inte vidtar de nödvändiga reformer som krävs för att fler utrikes födda ska komma i jobb och få en egen försörjning. Konjunkturinstitutet, EU-kommissionen, OECD, IMF och Finanspolitiska rådet har alla pekat på att de höga ingångslönerna i Sverige försvårar integrationen.

Liberalerna har därför med övriga allianspartier presenterat förslag om en ny anställningsform, inträdesjobb, som gör det både billigare och enklare att anställa. Inträdesjobb riktar sig mot nyanlända, under de fem första åren i Sverige, samt ungdomar upp till 23 år utan fullständig gymnasieutbildning.

Vi vill också utveckla RUT-reformen som bidragit till att framförallt utrikes födda kvinnor fått jobb med egen lön. Tillsammans med övriga allianspartier vill vi bredda RUT-avdraget till fler tjänster och tredubbla taket i RUT-avdraget. Samtidigt vill vi se över införandet av ett bredare HEM-avdrag för personer över 70 år, där fler eller alla enklare tjänster i hemmet berättigar till skattereduktion.

Praktik är en väg in på arbetsmarknaden, och det finns all anledning att möjliggöra praktik som löper i ett år i stället för dagens sex månader.

Varje människas potential och samhällets tydliga förväntningar

Vi utgår ifrån varje människas potential och egna ansvar och att alla vill anstränga sig för att bli en del av vårt land. Samhällets förväntningar ska vara tydliga, och varje människa ska ges de verktyg som behövs för att kunna försörja sig själv.

Alliansregeringen införde 2014 en jobbstimulans som innebar att en person med försörjningsstöd under två år får behålla 25 procent av en inkomstökning. Vi vill att jobbstimulansen utökas till 40 procent.

Även den som lever på försörjningsstöd och därmed får pengar från samhället måste aktivera sig för att närma sig arbetsmarknaden och delta i samhället. Vi vill att motprestation för försörjningsstöd ska bli obligatoriskt i kommunerna. Det kan handla om att delta i sfi eller samhällsorientering, genomföra praktik eller att söka arbete utanför kommungränsen.

Förväntningarna och kraven på att delta i etableringsinsatser måste öka. Enligt Riksrevisionen deltar endast cirka 37 procent i samhällsorienteringen. Även deltagandet i sfi-studier är för lågt. Kopplingen mellan deltagande i etableringsinsatser och rätten att få ersättning måste tydliggöras. Regler för hur länge en person kan vara frånvarande utan att ersättningen sätts ner är ofta för generösa. Till exempel har en person rätt att behålla full ersättning vid frånvaro om den beror på sjukdom eller vård av barn upp till 30 dagar. Vi anser att etableringsersättningen ska sänkas vid frånvaro på grund av t.ex. vård av barn till 80 procent på samma sätt som det sker vid frånvaro från till exempel arbete eller aktivitetsstöd. Det är också ett led i att anpassa etableringsbidraget till det generella arbetsmarknadspolitiska regelverket. Rutinerna kring rapportering av skolk och frånvaro måste skärpas och etableringsersättningen måste sänkas när det är befogat.

Även frågan om att nå resultat när det gäller etableringsinsatser måste lyftas och bör på samma sätt som närvaro kunna kopplas ihop med ersättningen. Att till exempel endast närvara vid sfi-studier bör inte räcka, utan krav på studieresultat bör kunna krävas utifrån individuella förutsättningar. Det är till exempel inte rimligt att en individ tackar nej till erbjudet arbete med hänvisning till studier om personen ifråga efter ett antal månader inte påvisar studieresultat. Arbetsförmedlingen måste få ställa tydligare krav på individen när det gäller både närvaro och resultat, och det bör vara rimligt att arbete eller praktik ska kunna ses som språktåtgärd om progression i det svenska språket inte visas efter 6–8 månaders studier.

Fler kvinnor i jobb

Fler nyanlända kvinnor måste få jobb och egen försörjning. En egen lön ökar kvinnors självständighet både gentemot samhället och gentemot sin partner. Kvinnor och män måste mötas av samma förväntningar och krav på att jobba, och svenska myndigheter ska inte bidra till att traditionella könsroller upprätthålls.

Arbetsförmedlingen måste ha ett tydligt uppdrag att tidigarelägga nyanlända kvinnors inträde på arbetsmarknaden. Vårdnadsbidraget bidrog till att kvinnors arbetsmarknadsintroduktion försenades och ska inte återinföras, och det är rimligt att begränsa föräldraförsäkringen för nyanlända för att öka incitamenten att komma in på

arbetsmarknaden. Kommuner måste anordna kurser i svenska för föräldralediga, till exempel inom ramen för Öppna förskolan.

Språk, utbildning och validering

Att kunna svenska är en förutsättning för att få jobb och för att kunna delta i det svenska samhället. Liberalerna har under lång tid drivit på för omfattande reformer för att förbättra kvaliteten i sfi-undervisningen. I alliansregeringen gjorde vi det enklare att snabbare lära sig svenska genom tydligare nivåindelning utifrån förkunskaper och utbildningsbakgrund. Kurser på kvällar och helger ökar flexibiliteten. Även föräldralediga ska kunna läsa svenska.

Vi vill se fler aktörer inom sfi, och Skolverket bör få i uppdrag att utreda möjligheterna att införa en nationell sfi-peng.

Kopplingen mellan sfi, jobb och praktik behöver stärkas och det måste bli enklare att läsa sfi med yrkesinriktning i kombination med kompletterande utbildningar. Det nationella och regionala ansvaret för distans- och yrkesinriktad sfi-undervisning framför allt när det gäller bristyrken behöver stärkas. Vi ser gärna att digitala språkverktyg utvecklas och används. Målet bör vara en digital plattform med pedagogiska tjänster som är tillgängliga för alla nyanlända.

Deltagandet i sfi-undervisningen är dessvärre för lågt, och kraven för att delta i sfi-undervisningen måste öka inklusive sänkt etableringsersättning vid ogiltig frånvaro. Att delta i sfi ska vara en relevant motprestation för att få försörjningsstöd.

De som har utbildning och yrkeserfarenhet ska snabbt få sin kompetens validerad och erbjudas relevanta kompletterande utbildningar. Möjligheten till validering och kompletterande utbildningar måste förbättras och effektiviseras.

Vuxenutbildning och lärlingsanställningar ska stärkas. Yrkesutbildningar spelar en viktig roll för att nyanlända ska komma i arbete. Vi vill införa yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna motsvarande gymnasial nivå, med stort inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen bör rikta sig till personer utan gymnasiekompetens, främst nyanlända, men kan även vara ett alternativ till gymnasieutbildning för vissa.

Regelverket kring företagande måste förenklas så att fler nyanlända enkelt kan starta och driva företag.

Skola

Kunskap är biljetten vidare i livet och det är därför vi liberaler kämpar för en riktigt bra skola för alla barn, även de som nyligen kommit till Sverige. Även nyanlända elever ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till deras förkunskaper. De nyanlända ungdomar som kommer sent till Sverige måste ges tid att uppnå kunskapsmålen i svensk grundskola. Därför har vi förslag som handlar om förlängd skolplikt, prioriterad timplan och kortare sommarlov för att nå behörighet till gymnasiet. De elever som har sämst förutsättningar ska ha mer ekonomiska resurser, och också möta de skickligaste lärarna. För att uppmuntra lärare och rektorer att söka sig till tjänster i skolor i utsatta områden vill Liberalerna göra en satsning på särskilda karriärtjänster i utsatta områden.

För utförligare beskrivning av en liberal skolpolitik för alla inklusive nyanlända elever hänvisas till Liberalernas särskilda motion i ämnet.

Stärk individen och motverka parallellsamhällen

Vi vill motverka framväxten av parallellsamhällen. Liberaler värnar alltid individen före kollektivet. Ingen människa ska av sin omgivning hindras att utöva de självklara rättigheter och möjligheter som gäller lika för alla i hela landet. Och det gäller alla oavsett kön, ursprung eller bostadsort och det gäller alla, oavsett om man är medborgare, nyanländ eller asylsökande. Likheten inför lagen gäller alla vilket betyder att samhället måste reagera och agera på samma sätt oavsett en flickas bakgrund, kultur eller religion. Kultur eller religion får aldrig användas som ursäkt för att upprätthålla förtryckande sedvänjor. Därför vill vi ta krafttag mot hedersrelaterat våld och förtryck, vilket beskrivs närmare i Liberalernas särskilda motion i ämnet.

Vi vill införa ett stopp för nya religiösa friskolor. Religiösa friskolor riskerar att leda till att fler barn, däribland nyanlända barn och barn boende i utsatta områden, isoleras från det svenska samhället och får möta färre elever med svenska som modersmål. Skolan som ska vara en brygga in i samhället riskerar i stället att bli en enklav som isolerar barnen från resten av samhället.

Tryggheten måste säkras där kriminella gäng och moralväktare styr. Rättssamhällets institutioner måste stärkas, återta kontrollen, öka sin närvaro och agera när människors frihet begränsas av kriminella. Våldsbejakande religiös extremism måste bekämpas. Att försvara friheten för alla människor och bekämpa kriminalitet kräver ett stärkt rättssamhälle med bland annat fler poliser som i samverkan med andra samhällsaktörer i området, till exempel skola och socialtjänst, kan öka människors trygghet och frihet. Liberalernas förslag för ett stärkt rättssamhälle presenteras närmare i Liberalernas motion i ämnet.

Hälsa

Det tär på hälsan att fly och att komma till ett nytt land. Alltför många asylsökande och nyanlända bär med sig svåra trauman, lider av psykisk ohälsa, skador och kronisk smärta orsakad av krig och tortyr. Bättre information till nyanlända om vanliga reaktioner och symptom på trauma ökar individens kontroll över den egna hälsan. Kunskapen om flyktingars hälsa måste stärkas, och Liberalerna vill därför se en särskild kunskapssatsning kring migranternas hälsa för att i förlängningen förbättra samhällets insatser.

Stärk det civila samhället

Det civila samhället spelar en viktig roll när det gäller att främja nyanländas väg in i det svenska samhället. Det bidrar till att nya kontakter och mötesplatser skapas och är en omistlig del av vårt samhälle. Det offentliga ska samverka och bidra med finansiellt stöd till civilsamhället för integrationsinsatser. På kommunal nivå kan med fördel en integrationspott för mindre och enklare aktiviteter avsättas till föreningar och skolor. Samtidigt får inga offentliga medel, vare sig på statlig eller kommunal nivå, användas till att främja odemokratiska organisationer eller föreningar som motverkar integration och jämställdhet. Både stat och kommun har ansvar att bättre följa upp hur offentliga medel används och i förekommande fall dra in bidrag och kräva återbetalning.

Kunskaper om det svenska samhället och ett uppvärderat medborgarskap

Kunskaper om det svenska samhället och demokratiska värderingar är centralt för att kunna bygga sin framtid i Sverige. Under asyltiden behövs en obligatorisk samhällsinformation och efter erhållet uppehållstillstånd en stärkt och förbättrad obligatorisk samhällsorientering. Jämställdhet mellan kvinnor och män ska betonas liksom frågor om hedersrelaterat våld och förtryck, hbt-personers rättigheter, yttrandefrihet, tryckfrihet liksom andra centrala frågor för vårt demokratiska samhälle.

Vårt demokratiska samhälle har vuxit sig starkt genom århundranden. En grupp experter från olika delar av samhället, till exempel statsvetare, historiker, lärare och Svenska Akademien, bör få i uppgift att ta fram en demokratikanon bestående av en samling texter som har haft särskild betydelse för framväxten av demokratin i Sverige. Det kan handla om att illustrera hur tryckfriheten tidigt fick fotfäste i Sverige eller hur kampen för kvinnors rösträtt och jämställdhet gick till. En demokratikanon ska kunna användas i skolans olika årskurser men också för läsning och diskussion vid studiecirklar, folkhögskolor och sfi-undervisning.

Att frivilligt välja att bli medborgare i Sverige är det yttersta beviset på att man vill bli en del av vårt lands framtid. Medborgarskapet är slutet på integrationsprocessen och inte ett steg på vägen. Vi vill uppvärdera medborgarskapets betydelse, vilket vi menar främjar integrationen. För att som medborgare kunna delta fullt ut i det svenska samhället behövs grundläggande kunskaper i svenska och om det svenska samhället. Vi vill därför införa ett språk- och samhällsprov i samband med ansökan om medborgarskap. Ett språk- och samhällsprov syftar till att tydliggöra vilka principer som är centrala för vårt demokratiska, sekulära och jämställda samhälle liksom vilka rättigheter och skyldigheter varje individ har i vårt land. Syftet är att stärka medborgarskapets status, främja ett inkluderande samhälle där individen stärks och ökar sina möjligheter att bli en aktiv samhällsmedborgare.

Det behöver också bli enklare för barn som föds i Sverige att bli svenska medborgare. Svensk rätt bygger i dag på härstammingsprincipen, det vill säga att föräldrarnas medborgarskap avgör om ett nyfött barn blir svensk medborgare eller ej. Denna princip bör kompletteras med territorialprincipen, som tar sin utgångspunkt i frågan om var barnet föds. Medborgarskapsutredningen presenterade ett förslag om att barn som föds i Sverige ska kunna bli svenska medborgare vid födseln om minst en förälder har uppehållstillstånd i landet och är folkbokförd här sedan en viss tid. Detta förslag är ett viktigt första steg, och bör genomföras. Liberalerna vill också att möjligheten till andra reformer som stärker barns rätt till svenskt medborgarskap direkt från födseln övervägs.

Bekämpa rasism och diskriminering

Liberaler har i alla tider bekämpat rasism och hat. Rasism, främlingsfientlighet och intolerans bidrar till en atmosfär där många utrikes födda inte känner sig välkomna i Sverige. Därmed växer utanförskap, oro och bitterhet. Hatbrott måste bekämpas. Religiösa och kulturella institutioner som är utsatta måste känna att samhället erbjuder skydd. Skolans arbete med demokratisk värdegrund och kunskap mot antisemitism, islamofobi, homofobi och andra former av intolerans måste förstärkas.

Ingen ska hållas tillbaka av fördomar och diskriminering. Det måste bedrivas ett effektivt arbete mot diskriminering. Det ska kosta att diskriminera, och den som drabbas ska kunna få hjälp och upprättelse. Vi vill se ett målmedvetet arbete för att motverka diskriminering inom samhällsområden som arbetsmarknad, utbildning och hälso- och sjukvård. Det är också angeläget att integrationspolitiken präglas av ett funktionshinderperspektiv.

Ingen ska heller diskrimineras på grund av sin religion. Religionsfriheten innebär att ingen får förvägras rätten till sin egen tro eller rätten att utöva sin religion, men den betyder däremot inte att någon under hänvisning till sin religion får begränsa andra människors frihet. Diskussionen kring religionsfrihetens innebörd måste föras, och särskilt viktigt är det i relation till skolan och elevers rätt till en objektiv utbildning samt i förhållande till den sekulära staten. Det finns sammanhang där en arbetsgivare har rätt att ställa krav på viss klädsel, till exempel på grund av krav på säkerhet och hygien eller på grund av arbetets karaktär. Om sådana regler är sakligt motiverade utgör de ingen inskränkning av religionsfriheten. På samma sätt måste en arbetsgivare kunna kräva att man som arbetstagare bemöter kvinnliga och manliga kollegor, kunder, klienter eller patienter på samma sätt. För mer ingående insatser mot intolerans till exempel i form av antiziganism, antisemitism liksom frågor om hbt-personers rättigheter utvecklas närmare i andra särskilda motioner.

Boenden

Boendekedjan för både asylsökande och nyanlända ska förbättras. Väntetider i bosättningsprocessen försenar etableringen, vilket är olyckligt både för individ och för samhället. Det generella bostadsbyggandet måste öka, och Sverige behöver en bostadsmarknad med fler bostäder och mer marknad.

Bostadssegregationen är ett betydande samhällsproblem, och den näst intill hundra procentiga dominansen av hyresrätter i vissa områden och den totala dominansen av bostadsrätter i andra områden är en fråga som måste uppmärksammas. Vi vill ha fler hyresrätter men vi vill också att det ska finnas bättre valmöjligheter att äga sin bostad – även i de utsatta områdena. Kommuner bör ge sina bostadsbolag befogenhet att bli byggherre för projekt där nya bostadsrättsfastigheter eller ägarlägenheter byggs i utsatta områden.

Trångboddhet är ett utbrett problem som får stora sociala konsekvenser. Särskilt allvarligt är det när barn växer upp i sådana förhållanden. Sömnen blir ofta lidande liksom skolarbetet då det är svårt att sova och att göra läxor i lugn och ro hemma. Det finns också en rad sanitära problem kopplade till att alltför många bor på för liten yta. Fastighetsägare, både privata och kommunala, måste öka arbetet för att motverka otillåten vidareuthyrning och även förekomsten av fiktiv uthyrning som innebär att den nyanlände tvingas betala för en adress utan möjlighet att bo där. Hyresvärden har ansvar att vidta åtgärder för att följa upp att hyreskontraktet motsvarar verkligheten när det gäller vilka som bor i en hyreslägenhet, men det behövs också ett ökat samarbete mellan fastighetsägare och det offentliga för att motverka svarthandel med hyreskontrakt och andrahandsuthyrning. Vi vill inte avskaffa det så kallade EBO-systemet men anser att det under perioder bör kunna begränsas i vissa kommuner/kommundelar.

Kommunerna måste ges möjligheter att praktiskt kunna ordna boenden till de nyanlända som anvisas till kommunen. Det måste bli enklare för kommunerna att ge tillfälliga bygglov för såväl genomgångsbostäder och studentbostäder som förskolor och

skolor. Privatpersoner måste enklare kunna hyra ut villor, lägenheter eller delar av dessa. Det behövs ytterligare steg i den friare hyressättningen vid uthyrning av villor, bostadsrätter och ägarlägenheter genom en generösare beräkning av den så kallade skäliga hyran. Även skattemässigt behövs förändringar. Vi vill bland annat höja nivån på det skattefria beloppet vid uthyrning av rum eller del av bostad. Kommuner bör främja att privatpersoner hyr ut till nyanlända som ska placeras i kommunen.

Jan Björklund (L)

Christer Nylander (L)

Said Abdu (L)

Maria Arnholm (L)

Bengt Eliasson (L)

Robert Hannah (L)

Mathias Sundin (L)

Maria Weimer (L)

Allan Widman (L)

Fredrik Malm (L)

Tina Acketoft (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Roger Haddad (L)

Mats Persson (L)

Lars Tysklind (L)

Barbro Westerholm (L)